

13. maj 2015

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Til Kulturstyrelsen

fremsendes pr. mail
til medi@kulturstyrelsen.dk

Dansk Journalistforbunds høringssvar vedrørende forandringer af rammevilkår og udviklingstendenser inden for medieområdet

Efter DJ's opfattelse er der noget meget væsentligt på spil, når emnet er tendenserne inden for medieområdet. For medierne er ikke blot en branche og nogle virksomheder. Medierne er en grundpille i et demokratisk samfund. Og mangfoldige og alsidige medier er en forudsætning for, at borgerne kan deltage i demokratiet på et oplyst grundlag.

Derfor er det vigtigt at holde godt øje med udviklingen på området.

DJ har de følgende input til Public Service-udvalgets arbejde:

Tendenser i medieudviklingen: Teknologi og konkurrence

De to mest markante udviklingstendenser på medieområdet er teknologi og international konkurrence:

En teknologisk udvikling, som igennem de senest år har antaget en rivende hast, og som i øjeblikket er i færd med helt afgørende at ændre rammevilkårene ikke mindst for tv og radio.

Og en konkurrencemæssig situation, som blandt andet er betinget af de fornyede teknologiske muligheder, og hvor den største udfordring for de danske medieaktører ikke længere er intern dansk konkurrence, men derimod de store internationale aktører.

Facebook, Google og andre store internationale koncerner er allerede helt afgørende for danske medier, og nye spillere på mediemarkedet arbejder aktivt med at udvikle sig til egentlige mediekanaler. Det er og bliver en stor udfordring for danske medier og dansk produceret journalistisk indhold.

Det er to udviklingstendenser, som på én og samme tid rummer store muligheder og lige så store farer: Den teknologiske og konkurrencemæssige udvikling skærper innovationen, og mediebranchen fremkommer løbende med nye produkter på alskens platforme.

Men der er også grund til en betydelig bekymring, for Danmark er et lille sprogsområde, og den danske mediebranche står over for nogle store udfordringer, der helt overvejende kommer ude fra.

Alle parter i og omkring branchen bør derfor arbejde sammen om at imødegå disse udfordringer, så vi fremtidssikrer et stærkt dansk medieudbud, herunder et stærkt dansk fokus på public service.

Økonomi

Hvis medierne fortsat skal kunne være den grundpille, der kan understøtte den demokratiske udvikling og dialog, er det afgørende, at der fortsat er offentlig støtte til medierne.

Mangfoldigheden af stærke private publicistiske danske medievirksomheder er nødvendig for et levende dansk medielandskab, der kan understøtte den demokratiske udvikling og dialog.

Kriterierne for mediestøtten bør justeres, så den i endnu højere grad er uafhængig af, hvilken platform mediet udkommer på. Og for at sikre kvaliteten og etikken bør kun medier, der er omfattet af Medieansvarsloven eller er tilmeldt Presse-nævnet, kunne komme i betragtning til støtte.

Der bør desuden ske en forhøjelse af produktionsstøtten og en udvikling af innovationsstøtten til nye tiltag. Og efter DJ's opfattelse bør der snart gennemføres en evaluering af innovationsstøtten med henblik på at undersøge, om kriterierne lever op til formålet om risikovilligt at understøtte udviklingen og nytænkningen.

Fag- og organisationsbladene står bag en betydelig del af den originale journalistik, der bliver lavet i Danmark. Men de nuværende regler for tildeling af mediestøtte udelukker de fleste af dem fra at kunne få støtte. Dette bør ændres.

Den eksisterende 0-moms-ordning for dagbladene er et udtryk for, at denne medieform spiller en helt central rolle i det danske demokrati. DJ anerkender imidlertid, at der kan påpeges nogle urimeligheder i ordningen. Derfor vil DJ anbefale, at der igangsættes et arbejde for at finde en model, der tager højde for disse. Ind til da er det DJ's holdning, at 0-moms-ordningen skal fastholdes.

Offentlige midler som for eksempel momsens på licensen og diverse koncessionsafgifter på radiosiden bør tilbageføres til medierne i form af direkte eller indirekte støtte til medierne.

Produktionsvilkår

Udviklingen i beskæftigelsen i medievirksomhederne er en kraftig indikator for, hvordan medierne har det. Og i særdeleshed er udviklingen i antallet af journalister og øvrige redaktionelle medarbejdere et direkte udtryk for, hvilke resurser den enkelte redaktion har til at producere sine egne artikler mv.

Kulturstyrelsens brancheanalyser er på dette område med til at tegne et dystert billede (se <http://www.kulturstyrelsen.dk/mediernes-udvikling-2014/brancheanalyse/ansættelsesstatistik/>):

Hvis vi ser på udviklingen i hele mediebranchen i perioden 2008-2011, så blev beskæftigelsen reduceret fra 26.575 til 24.560, svarende til et fald på 8 %. Når beskæftigelsen omregnes til årsværk udgjorde faldet hele 10 %.

Hvis vi alene ser på dagbladene i den pågældende periode, blev beskæftigelsen reduceret med 11 %. Og inden for ugeblade og magasiner faldt den med hele 24 %.

I Kulturstyrelsens analyse har man også kigget specifikt på udviklingen i antallet af journalister. I perioden 2008-2011 faldt antallet af journalistuddannede medarbejdere til 3.668 svarende til et fald på 7 %.

Det er dog et lyspunkt at konstatere, at faldet er stagneret det seneste år, og der kan endda registreres en lille stigning i beskæftigelsen.

DJ's egne løn- og beskæftigelsesstatistikker bekræfter Kulturstyrelsens tal. Og med hensyn til lønudviklingen kan DJ's statistikker supplere (se

<http://journalistforbundet.dk/Job--lon/DJ-lonstatistik/Lonudvikling-2000-2010/>):

I perioden fra 2000 til 2014 steg et gennemsnitligt DJ-medlems realløn kun med 0,12 % om året, mens funktionærer på DA-området i den samme periode havde en reallønsstigning på 1,6 % om året.

Samtidigt viser flere analyser, at antallet af producerede redaktionelle enheder er steget voldsomt. Eksempelvis opgjorde Anker Brink Lund m.fl., at der i perioden fra 1999 til 2008 skete mere end en fordobling til over 75.000 producerede enheder om året (Hvor kommer nyhederne fra, 2009).

Når man sammenholder disse analyser, så giver det et billede af, at produktionsvilkårene i mediebranchen som helhed og for den enkelte redaktionelle medarbejder er blevet meget hårdere igennem de seneste år: Færre medarbejdere skal producere markant meget mere, og det risikerer at påvirke kvaliteten negativt, og skade mediernes forretningsmuligheder.

Konkurrencesituationen

Rammerne for konkurrencen mellem de forskellige medieaktører bør være lige og fair: Danske medievirksomheder, der har sendetilladelse i udlandet, men sender radio og tv til et dansk publikum, og udenlandske medier i Danmark, skal underordnes eller tilpasses den danske lovgivning med hensyn til medieansvar, annonceformater, annonceforsbud, beskatning mm.

On-demand-tjenester er under udvikling på alle medieplatforme. Det er DJ's holdning, at disse tjenester skal leve op til de samme love og standarder for etik og medieansvar, som flow-radio/-tv og de skrevne medier skal.

Der skal arbejdes for at sikre, at de relevante sendenet og øvrige distributionskanaler er til stede i en form, så både trykte, elektroniske og online medier kan distribueres uden væsentlige barrierer.

Public Service

Det er DJ's opfattelse, at public service-medierne skal have mulighederne for at kunne producere og levere nyheder, reportager, underholdning mv. inden for et meget bredt spektrum af emner.

Og det er DJ's opfattelse, at public service-radio og -tv-virksomhederne (DR, TV 2-regionerne og Radio24syv) fortsat skal være en afgørende spiller på radio- og tv-markedet med de nødvendige tilhørende kanaler på alle medieplatforme.

Et stærkt dansk public service-radio og -tv er med til at sikre et solidt dansk mediemarked, og derfor skal økonomien for DR, TV 2, Radio24syv og TV 2's regioner kunne følge med udviklingen.

Den eksisterende licens-model er den bedste metode til at både at sikre en stabil økonomi i de licensfinansierede medier og til at sikre armslængdeprincippet mellem de bevilgende myndigheder og de public service-virksomheder, der modtager licensmidlerne.

Hvis man fra politisk side skulle overveje andre finansieringsmodeller, så er det helt afgørende, at der ikke bliver ændret på hverken det økonomiske niveau eller den økonomiske og redaktionelle uafhængighed.

Såfremt der bliver ændret ved ejerskabet bag TV 2 DANMARK, er det afgørende, at stationens public service-forpligtelse bliver fastholdt på minimum det eksisterende niveau, og at midlerne fra et eventuelt salg går tilbage til fortsat udvikling af medierne f.eks. som yderligere midler til mediestøtte.

Aftalen vedrørende Radio24syv skal fornys i 2019. Stationen bidrager til mangfoldigheden på radio-området og sikrer, at der er konkurrence blandt public service-stationer. Derfor er det vigtigt at opretholde en sådan radiostation, men samtidig på vilkår, der gør det muligt for stationen at agere mere frit i forhold til den øvrige public service-radio.

Hvis høringssvaret giver anledning til yderligere spørgsmål eller kommentarer, står DJ gerne til rådighed. Vi kan kontaktes på mail DJ@journalistforbundet.dk.

Venlig hilsen

Lars Werge
formand